

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני ה' תמוז תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין כב.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שצ"ה עד תחילת סימן שצ"ז סיום הלכות ערובי חצרות ושתופי מבואות.
מוסר: חפץ חיים כלל ח' אות ד' עד סוף כלל ח'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

פעיל הקירוב הצטייד בגז מדמיע ונקש על הדלת... | היום אני צריך להשיג מיליון דולר, ואין לי מושג מאיפה | ההגה נתלש ממקומו, והאוטובוס דהר הישר אל מעבר לגבול... | 1673

הרגעים המיוחדים ב'דרשו'

**"החלטתי שאין ברירה, חייבים לעשות מסירות נפש...
לקחתי אתי בכיס גז מדמיע על כל צרה שלא תבוא..."**

הרה"ג ר' ישראל דחבש מפעילי 'אחינו', מספר על רגעים מיוחדים בפעילות הקירוב

אישור של ההורים. זה רעיון מאוד מטופש... אבל הוא מתעקש: "נפשי חשקה בתורה, אני רוצה להיכנס לשיבה". אחרי תקופה שבה הוא אומר לי שוב שהוא רוצה לבוא לשיבה, כבר כמעט נשברתי, אבל הייתי למוד ניסיון ואמרתי לו שאין סיכוי. כשיגיע לגיל 18, הסברתי לו, אשמח לעזור לו. אבל כל עוד הוא תחת החסות של ההורים, אני לא מתערב..

הוא לא הרפה...

אחרי שנה נכנעתי, אמרתי לו: אני מסכים, אבל רק עם אישור של ההורים...

הוא אומר לי: "לך תשכנע את ההורים שלי".

חשבתי שהוא יצא מדעתו. אבא שלו, כך שמעתי, היה בריון... מאבטח במקצועו, בעל שרירים מפותחים, גבה קומה ורחב גרם. שאני אלך לשכנע אותו? אחרי שהוא חיכה לי שלושה ימים

כדי לעשות לי 'תיקון'?

אבל הילד לא מפסיק ללחוץ.

החלטתי שאין ברירה, חייבים לעשות מסירות נפש... לקחתי בכיס גז מדמיע... על כל צרה שלא תבוא. ידעתי שזה לא יעזור לי מול אדם אלים וכוחני כל כך. אבל חייבים לעשות השתדלות.

יעקב א. לוסטיגמן

אחד התלמידים במדרשיה ברמת גן בא אלי ואמר לי שהוא רוצה להיכנס לשיבה. אמרתי לו: בוא, תיכנס, מה הבעיה? התברר לי שאין לו כסף להגיע לשיבה. נתתי לו כסף, ואמרתי לו שמחר בבוקר, כשהוא יוצא מהבית ללימודים, שיעלה על אוטובוס, ייסע לבני ברק, ואני אחכה לו ליד התחנה ואקח אותו לשיבה.

למחרת אני מחכה חצי שעה, הוא לא מגיע. חיכיתי שעה, שעה וחצי, עד שהתייאשתי ונסעתי לכולל. כמה אני יכול לחכות לו? למחרת לא יכולתי לבוא למדרשיה כי היה לי עיכוב כלשהו, וכך גם יום אחד נוסף.

אחרי שלושה ימים אני בא למדרשיה, והחבר'ה שם אומרים לי: "מזל שלא באת אתמול ושלשום... האבא של הבחור הגיע ורצה 'לטפל' בך".

מיהרתי להסתלק מהמקום לפני שהאבא יבוא שוב לבדוק אם אני נמצא, ורק אחרי שבוע חזרתי לשגרה. האבא נעלם מהשטח ולא בא עוד, ואילו הבן המשיך לבוא למדרשיה.

כעסתי מאוד על התלמיד. שאלתי אותו למה לא סיפרת לי שההורים שלך מתנגדים? איך אפשר לעבור מוסד לימודים בלי

שאלתי אותו מה יום מיומייים? מה קרה שאתה כל כך שמח לקראתי יותר מכל פעם?

ואז הוא ענה לי תשובה שהדהימה אותי: "רבי ישראל, לא שמעת?... השבוע התגיירתי בבית הדין של רבי ניסים קרליץ"... מסתבר שאת מסירות הנפש הזאת עשיתי בשביל גוי... בן לאב יהודי ולאמא גויה. לא האמנתי כשהתבררה לי הנקודה הזאת. אבל ב"ה הוא גדל בתורה, והיום הוא אברך יקר, אב למשפחה של ילדים צדיקים, יראים ושלמים.

אני מגיע, נוקש על הדלת, כולי רועד מפחד... מסירות נפש זה חשוב, אבל מי אמר שזה לא מפחיד?!

וראה זה פלא... ההורים מקבלים אותי, קצת בחשדנות אבל מוכנים לשמוע, וכססיימנו את השיחה הם גם מסכימים לשלוח אותו לישיבה.

המשכתי לשמור איתו על קשר, באתי לבקר אותו בישיבה מדי פעם, ופתאום אחרי תקופה של שנה וחצי, אני מגיע לבקר אותו והוא מתנפל עלי ומחבק אותי. כל כך שמח לקראתי.

על דא ועל הא

הגר"י זילברשטיין שליט"א: "אין לברך 'שהחיינו' למראה מפלס הכנרת שעלה בס"ד במהלך החורף"

גם הדבר לתועלת כבירה, וממילא גם לשמחה עצומה, לכל תושבי מצרים. משא"כ בעניינה של הכנרת, שעד לפני שהוקם 'המוביל הארצי' לא נהנו ממנה כל תושבי הארץ.

חילוק שני בין הנילוס לכנרת מתבטא בכך - אמר הגר"י זילברשטיין - שהמשנה ברורה מדבר על מקרה שהנילוס גם התרחב בשטחו, וגלש אל מעבר לממדיו הרגילים, ואילו הכנרת רק מתגבהת, אבל אינה מתרחבת (וגם ההתרחבות הנראית ליד החופים, היא בעצם חזרה לממדים הרגילים של הכנרת, אבל אי אפשר לקרוא לזה בגדר התרחבות).

וכיון שהברכות שתקנו חז"ל צריכות להיות מתאימות במדויק לתנאים שנקבעו על ידי חכמינו, ובנידון דידן התנאים אינם דומים, אין לברך שהחיינו.

(מתוך 'קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן גליון 332, תמוז תשע"ט)

באחת השבתות של תחילת הקיץ ניגש יהודי ת"ח המכהן כראש כולל חשוב בשכונת 'קרית יובל' בירושלים, והציג בפני הגר"י זילברשטיין שאלה מעניינת.

המשנה ברורה בסימן רכ"א סעיף-קטן ה', כותב: "הרואה נילוס כשהוא קטן, וחוזר ורואה בזמן שהוא גדול, ושמח בראייתו - מברך שהחיינו, אף דאין לו קרקע, כיון דהוא בא מזמן לזמן והוא נהנה ושמח בראייתו, לא גרע מאדם הרואה את חברו ושמח בראייתו, דמברך שהחיינו" וכו'.

לפי זה, שאל הת"ח, מה הדין אם אני מגיע לכנרת ורואה את המפלס שעלה בחורף האחרון בצורה משמעותית, האם גם אז צריך לברך שהחיינו כמו בנילוס?

והגר"י זילברשטיין השיב בשלילה. לא מברכים שהחיינו על מפלס הכנרת שעלה, וזאת משתי סיבות. האחת, מפני שהנילוס היה מקור המים היחיד של מצרים, וכאשר המפלס בנילוס עלה,

הסיפור היומי

כבר הלך והתקרב היום שבו היה עלי להניח על השולחן מיליון דולר טבין ותקילין, ואין כל זכר לסכום הזה. מה עשיתי? בכל יום ויום הייתי מודה לה' על שעדיין חסרים לי מיליון דולר...

על הכוח העצום של ההודאה להשי"ת

בביהכנ"ס דשם, והנה באחד הימים ניגש אליו יהודי מתושבי המקום שכמעט ואינו נראה בבית הכנסת, הלה פתח לדבר עם הרב, והודה על עצמו כי אין לו כל חיבור וקשר (פנימי)

שח הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: סיפר לי אדם חשוב ונאמן שליט"א מתושבי ארה"ב, ששמע מפי הרב פוקס מבאלטימאר יצ": מנהגו של הרב למסור בכל לילה שיעור

לפני כמה חדשים הוצרכתי בדחיפות לסך מיליון דולר להשלמת איזה ביזנעס, ועל אף גודל עשירותי לא הצלחתי להשיג סכום גדול כזה ב'מזומן', וכבר קרב היום שבו עלי להניח על השולחן הסכום הנכבד ואין כל זכר לסכום כזה. מה עשיתי, בכל יום ויום הייתי מודה לה' על שעדיין אין לי את המיליון הנצרך לי...

"בבוקרו של היום המיועד לשלם את המיליון, קמתי בבוקר כשעדיין אין לי כל השגה 'מאין יבוא עזרי', ולא פסק פי מלהודות לה' על המיליון החסרים לי. והנה, באותו היום בשבתי באסיפה חשובה, לפתע מתקשר אלי ידידי שמכבר הימים. בקושי ענית לו מפני הכבוד בקיצור נמרץ, והנה הוא פותח פיו לומר לי: שמע נא, מחויב אנכי להיפטר עכשיו ממיליון דולר, עשה עמי צדקה וחסד וקח ממני את המיליון הלז למשך כמה שבועות עד יעבור זעם... לא ידעתי את נפשי מרוב שמחה, ומגודל ההכרה כי הבורא שהנני מודה לו בכל עת סידר לי את המיליון בעתו וזמנו ממש"...

וכבר כתב רבינו יונה (שע"ת ש"ד אות יב) ואם תמצא את החוטא תלאה ותקרה עליו צרה, ויצדיק עליו את הדין ויקבל המוסר באהבה, יהיה זה לו למגן מהיסורים הרבים הראויים לבוא עליו...

(באר הפרשה חוקת תשע"ח)

לאידישקייט (יהדות) זולתי דבר אחד, והוא ההודאה לבורא עולם בכל עת, וזה משום מעשה שהיה.

וסיפר, כי משנים קדמוניות גדולה עשירותו כקרח, אבל צרה אחת היתה לו בביתו, כי לא נפקד בזש"ק שנים רבות מנישואיו. "פעם אחת" - סיפר - "התדפק על דלת ביתי יהודי חשוב, משולח מארה"ק. היהודי נשא חן וחסד בעיניי, הכנסתיו לביתי ושפכתי לפניו סגור לבי וכל המעיק עלי, כי רבו אנחותי ולבי דוי על שלא זכיתי לחבוק בן או בת. המשולח חיזק לבי, והוסיף לומר: רואה אנכי כי לא אוכל לבקש ממך חיזוק בכל ענין שהוא, אבל זאת אבקש, שתתחזק מעתה בענין ההודאה להשי"ת. מהיום הוי מודה לו אתה ובני ביתך על שלא זכית לחבוק בן (כלומר, שמבינים אתם שטובה גדולה ועצומה טמונה בזה), וככה תאמרו בכל יום: רבש"ע, מודים אנחנו לפניך על כל החסד שגמלת עמנו ובפרט בטובה הטמונה ומוסרתת בזה שלא נתת לנו בן ובת".

ואכן, בכל יום ויום היו השניים קמים בבוקר ומודים לפני ה' האלוקים בנוסח הנ"ל. "והנה, מתחילה היו הדיבורים רק מהשפה ולחוץ, ורק במשך הזמן החילותי להרגיש קרבת אלוקים ע"י דיבורים אלו, ואכן כעבור זמן נפקדנו בדבר ישועה ורחמים... "ב"ה, לא פסקתי ממנהגי להודות ולהלל לה' בכל עת. והנה,

פרשת השבוע

"כבוד הרב", הוא אומר בסערת רגשות, "לא תאמינו מה קרה! התברר כי מוכר הדירה לא היה אלא נוכל, שהשתלט על דירה לא לו, ועשה מצג שווא של מכירה. הוא לקח את הכסף ונמלט לחו"ל!!"

גם בחינם, אך הוא פשוט לא יכול. בסופו של דבר הוא מצליח לצאת לדרך, ושוב תוכניתו משתבשת, אתונו מקרטעת, רגלו נתקעת, דו שיח מוזר ופלאי בין בלעם לאתונו, התוכנית המקורית מופרעת ומשתבשת...

בלעם עדיין לא מבין את המסר, ומנסה להתחכם, בטוח שבסופו של דבר מזימתו תצליח. גם בלק מתאחד עמו ויחדיו הם מגייסים כל כלי אפשרי: מנסים להתגבר על זכות אבות של עם ישראל, בודקים מקומות בהם אירעו צרות לעם ישראל, מכניסים עין הרע ומזכירים חטאי עבר, הכל כדי להצליח ליישם את התוכנית המקורית - לקלל את עם ישראל. כל תחבולה נעשית, כל תכסיס מנוצל, כל תרגיל מנוסה...

אך ללא הצלחה. בלק זועם על הכישלון הצורב, בלעם נאנח ומנסה להתנצל, וחושף שהוא לא יכול לעשות כלום, וכל הכלים שיפעיל - אינם שווים מאומה, כי בורא עולם מנהל את העולם. 'אנחנו יכולים לנסות, לעשות, להשתדל, לתכנן, ליזום מהלכים, לנסות כלים ולבצע תכסיסים' - אומר בלעם לבלק, 'אבל בסוף, רק מה שהשם רוצה יקרה, רק התוכנית עליה בורא עולם החליט

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"פי ברוך הוא!" (במדבר כ"ב, י"ב)

פרשת השבוע הנוכחי, הינה פרשה ייחודית ומרתקת, המספקת הצצה לכבשונו של עולם, וחושפת טפח מהאהבה העצומה של אבינו שבשמים לבניו אהוביו. הפרשה מתארת התכנסות שני רשעים המתחרים זה בזה בשנאתם העזה לעם ישראל, ומנסים כל דרך לפגוע בעם הנבחר. בלק החושש מעם ישראל ומתאר אותו כעם המכסה את הנוף ומסתיר את שדה הראיה, ובלעם שנענה ברצון לקריאה לבוא ולהשתמש בכוחותיו העילאיים כדי להזיק, לפגוע ולהרע לעם ישראל.

לאורך כל הפרשה, שזור חוט שני מעניין, שכדאי להתבונן בו ולגלות תובנה מעניינת. בלק מבקש לקלל את העם היהודי, ושולח משלחת לבלעם - להזמינו בקריאת חירום להתגייס למטרתו הנלווה. בלעם היה רוצה ללכת, אך 'פתאום' משתבשת התוכנית והוא נאלץ לסרב להזמנה.

בלק לא מוותר, שולח שרים נכבדים יותר, מבטיח הון תועפות ומוכן לשלם בית מלא כסף וזהב - ואינו מבין כי בלעם היה מקלל

תצא אל הפועל!

זהו אחד המסרים החשובים העולים מפרשת השבוע, ופותחים לנו את העיניים. מתברר, שבני אדם עושים תוכניות, מנסים פעולות, רוקמים מהלכים בסתר ובגלוי, מתוך מטרה להגיע ליעד מסויים ומבוקש. כשהמהלך לא מצליח, כשהתוכנית נכשלת, כשקושי לא צפוי משבש את ההגעה ליעד - אנו עשויים להתאכזב, נוטים להישבר, עלולים להצטער...

כמה שמחה ואושר נוסף בחיינו, אם נתבונן ונשנן שבאמת בורא עולם כבר הכתיב מראש את התוכנית, חקק מזמן את מידת ההצלחה, קבע לפני זמן רב את השלכות כל פעולה. נכון שנדרשנו לעשות את חלקנו - להשתדל כמידת יכולתנו, אך כפי שביאר בהרחבה בספר חובת הלבבות שער הביטחון פ"ג, השתדלות זו הינה חובה המוטלת עלינו לקיימה, אף שמידת הצלחתנו לא תלויה בה, ונקבעה מראש בידי בורא עולם.

מדי בוקר אנו מברכים 'שעשה לי כל צרכי' - בלשון עבר, בהודאה להשם הטוב כי כבר עשה את כל צרכנו. וכי אנו יודעים האם נצליח היום? וכי אנו בטוחים כל כך בתוצאות היום הזה, האם תוכניותינו יסתייעו, האם נעמוד בלוח הזמנים הצפוף שקבענו, והאם נוכל בסוף היום לחייך בסיפוק על הצלחת היום? אז איך כבר בתחילת היום אנו מודים על צרכי היום הזה שנעשו כבר, כמרוצים ומאושרים מהתוצאות שעדיין אינן ידועות?

ביאר הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל: אדם קם בבוקר, ותוכניותיו להיום כבר סדורות ומוכנות, לא רק מה הוא רוצה לעשות, אלא גם כמה באמת יספיק, כמה באמת יצליח, אלו קשיים יצוצו בדרכו ועד כמה יצליח להניב תוצאות. הכל כבר קבוע, מוכרע, רק לא ידוע לנו, ובמשך היום, עם כל דקה שחולפת, אנו מגלים מה התוכניות האמיתיות שנקבעו לנו...

לכן אנו מברכים מראש 'שעשה לי כל צרכי' בלשון עבר, תוך אמירה לבורא עולם: 'תודה אבא שבשמיים, שכבר סידרת לי מראש את כל התוכניות. כמה טוב שאני לא צריך להיות מודאג ולחוץ מה יקרה היום, כמה משמח לדעת שהיום שלי סודר כבר בידיים כל כך טובות... על כך תודה, אבא שבשמיים, שכבר הכרעת וקבעת עבורי את הספקי ותוצאות יומי!'

ככל שנהיה מודעים יותר לכך, ככל שנהיה בטוחים יותר ברעיון הזה, החיים שלנו יהפכו למאושרים ושמחים, כי אנו יודעים שהכל כבר מסודר מראש, איננו יכולים להועיל ולהזיק, רק לעשות השתדלות כמידת יכולתנו המועטה. בורא עולם סידר מראש את התוכניות לטובתנו, 'בטחו בה' עדי עד!

ציפיה, מאמץ, אכזבה...

היה זה בשנת תשנ"ג, לפני קרוב לחצי יובל שנים. בסימן טוב ובמזל טוב חגגה משפחת א. את שמחת אירוסים בתם, עם חתן מופלג בתורה ויראת שמים המתגורר בארצות הברית. כמקובל, סיכמו ההורים ביניהם את העניינים הכספיים, ונקבע כי הורי הכלה, משפחת א., יטפלו ברכישת דירה לזוג הצעיר בבני ברק

עוד קודם החתונה, ומועד החתונה ייקבע רק אחרי רכישת הדירה לבני הזוג, כדי להבטיח את כניסתם לקורת גג משלהם כבר בלי לנישואין.

כבר למחרת היום, התקשר אבי הכלה למתווכים שונים בעיר, וביקש כי יציעו בפניו דירות. במשך תקופה ממושכת התרוצצו ההורים והכלה בין דירות שונות, בניסיון לאתר את הדירה המתאימה. אלא שחודשים רבים חולפים, כבר חצי שנה נקפה - ודירה אין, ומועד החתונה מתעכב, ומתעכב, ומתעכב...

במשך אחד עשר חודשים, קרוב לשנה, נמשכה מלאכת החיפוש האינטנסיבית. קרובי משפחה גויסו, מכרים עודכנו, מתווכים ניסו, ההורים התרוצצו, והכלה לא הפסיקה להתפלל, עד שבסופו של דבר נמצאה הדירה המבוקשת, העונה על כל הקריטריונים:

סביבת מגורים טובה, לצד דירה נאה. אמנם הבנין ישן, אך גודל הדירה סביר. המחיר קצת יקר - 117,000 דולר, אך אפשר לעמוד בו. יש להזדרז לחטוף את הדירה לפני שיהיה מאוחר. עד שנמצאה הדירה המיוחלת ואפשר להתקדם לחתונה, אי אפשר לאבד הזדמנות כזו...

'יש לי הרבה קופצים' - סח להם המוכר בחיך מסתורי, 'אני לא ממחר לחתום... הראשון שיהיה פה עם כל הכסף במזומן - זוכה בדירה!' - הלחיץ. 'אנחנו ממהרים להביא את הכסף', - השיבו ההורים מיד, 'רק אנא, אל תמכור למישהו אחר! עד שמצאנו דירה, כבר 11 חודשים מתעכבת החתונה! תן לנו כמה שעות, ונביא לך את כל הכסף!' אך המוכר מיהר להשיב: 'אני לא מחכה לאיש, הראשון שמביא את כל הכסף - זוכה בדירה!'

ההורים יצאו מהדירה הנכספת, מרוצים אך לחוצים. מצד אחד - סוף סוף נמצאה הדירה, אפשר להתחיל להתכונן לחתונה. מצד שני - יש לגייס סכום עתק תוך כמה שעות. הם התחילו בבנק, משם לגמ"חים, וגם ביקשו הלוואות מקרובי משפחה. 'תבינו, זו לא דירה על הכף, זו החתונה כולה! אתם יודעים כמה אנחנו מחכים לרגע הזה, לחתום חוזה ולהתקדם לחתונה!'

כולם ניסו, בשעות הקרובות היה ביתם כמרקחה. כולם התרוצצו, משלוחנים התאמצו, שיקים נפדו, תוכניות חיסכון נשברו. בשעה תשע וחצי בערב נקשו ההורים בדלת הדירה כשמאה אלף דולר, שטרות ירוקים במזומן, בידיהם...

'תיכנסו!', קיבל אותם המוכר בחיך רחב, כשעיניו נוצצות

לנוכח השטרות המסודרים, 'הבאתם את כל הכסף?' 'כמעט', השיב המחותר, 'הבאנו מאה אלף דולר. השאר נשלים בימים הקרובים מאוד!' - הבטיח, מנסה לדבר על לב המוכר שלא מיהר לסגור. 'המתינו קמעא' - ביקש מהם, 'יש כאן עוד מישהו, נראה מה הוא מציע...' - אמר, ועבר לחדר הסמוך. אחרי רבע שעה מתוחה ולחוצה חזר אליהם כשבפיו הודעה קצרה ומאכזבת מאוד: 'מצטער, הוא הצליח יותר מכם, הביא את כל הכסף, עד הדולר האחרון, במזומן. סגרתי איתו!' - אמר קצרות, והחווה באצבעו על הדלת...

יקבל את המשרה הנחשקת, ומי יגור בדירה המרווחת! הוא כבר קבע והכריע מי יצליח ועד כמה, הן הכל כבר קבוע, ברור ונחרץ, מלמעלה!

רק אנו - בני האדם, עשויים לטעות ולחשוב שאנחנו עושים משהו, כאילו קובעים מה יהיה, כאילו מאמצינו יכריעו את הכף... אבל באמת זהו משחק דמיוני, כי בורא עולם כבר קבע את התוכנית ואת הדרך ואת התוצאה ואת ההשלכות, והחלק שלנו מתחיל ונגמר בלעשות השתדלות במידת האפשר, ואם לא הצלחנו - זהו סימן מובהק כי משמים סידרו אחרת, והתוכנית האלוקית הסדורה קובעת משהו אחר, טוב בהרבה!

המחותן התרגש, והודה בחום על הדברים מחממי הלב, שפתחו לו צוהר חשיבה חדש והבנה מעמיקה עד כמה אין להתאכזב ואין להישבר, כי התוכנית כבר מסודרת, ובוודאי גם בתו הכלה תגיע לדירה היעודה לה. 'חזק והתחזק!' - סיים הרב טויסיג, 'תאמין כי הכל מלמעלה, עשית את שלך והקדוש ברוך הוא יש לו דרך משלו, והוא יובילך לדירה הנכונה!'

המשך הסיפור מפתיע, אפילו מטלטל. לא חלפו 24 שעות, וביום המחר, בשעת ערב מאוחרת, התקשר אבי הכלה שוב לבית הרב טויסיג. 'כבוד הרב', הוא אומר בסערת רגשות, 'לא תאמינו מה קרה! התברר כי מוכר הדירה לא היה אלא נוכל, שהשתלט על דירה לא לו, ועשה מצג שווא של מכירה. הוא לקח את הכסף ונמלט לחו"ל, אף שהבטיח כי יתייצב היום אצל עורך הדין להסדיר את החוזה. לא ייאמן, ברוך המקום שהצילנו מידיו של נוכל רמאי זה!'

לא תמיד רואים בעיניים כי הקדוש ברוך הוא מציל, במקרה הזה לא היה ספק. הרי לו היה המוכר נענה לתחינות השבר של המחותרים והכלה - הכסף היה יורד לטמיון, לא היתה דירה וגם לא כסף! הקדוש ברוך הוא הצילם מהמוכר הנוכל, וממונם היה להם לשלל!

אך זו רק ההתחלה, כי יומיים אחר כך, שוב התקשר המחותר לביתו של הרב טויסיג. 'מגיע לנו מזל טוב', אמר בשמחה גלויה כשדמעות אושר קוטעות את שטף דיבורו, 'כי בדיוק היום התקשר אלי קבלן מוכר, והציע לי אחת משתי דירות אחרונות שנותרו בבנין שבנה. כבר חתמנו חוזה, על דירה חדשה וגדולה מקודמתה, ב-113,000 דולר, יותר זול מהעסקה ההיא! הודו להשם כי טוב!' הרב טויסיג התרגש עמו, משמח לשמוע סוף טוב לסיפור שנראה כאוב בתחילה... 'הרי זה בדיוק מה שראינו בספר' - המשיך המחותר בהתלהבות, 'שבאמת אין סיבה להצטער כשנוחלים אכזבה, כי זו התוכנית של בורא עולם, ובוודאי היא טובה ונכונה ומועילה! הרי בזכות השיבוש הזה - ניצלנו מהנוכל, וזכינו בדירה טובה וזולה יותר!'

מסלול החיים שלנו, כולל מגוון יעדים שאנו רוצים להגיע אליהם, אנו יוצרים תוכניות, מתאמצים באמת, רוקמים מהלכים ומנסים להצליח. אך לא תמיד המאמצים צולחים, תוכניות משתבשות, רעיונות נגנזים, לפעמים פושטת בלב אכזבה קשה

לא היה טעם להתווכח, לא היה ענין לבקש. היה ברור כי כלתה ונחרצה הגזירה, הרוכשים האחרים הביאו את מלוא הסכום ולכן זכו בדירה הנכספת. בני הזוג א. ובתם הכלה יצאו מהדירה שבורים ומאוכזבים, וצנחו על הספסל הראשון ברחוב בחוסר אונים...

גם הדמעות לא המתינו מלבוא, וכהרף עין פרצו מעיני הכלה כנחל שופף. 'אוי, כמה חיכינו...' - ביכתה בצער, 'כמה רצינו, כמה התאמצנו, כמעט הגענו לדירה, כמעט הגענו לחתונה! איזו אכזבה!' - זעקה בכאב, ואביה לא מצא את המילים לחזק את נפשה השבורה...

הכשלון שהצליח...

שעה ארוכה של הפנמת הכאב חלפה, עד שהאב התאושש. 'בבנין הסמוך גר הרב טויסיג', אמר לבני משפחתו, 'אעלה אליו ואסיח את אשר אירע, אולי ימצא מילים בפיו לנחמנו!' - הוסיף בתקווה, וכעבור כמה דקות נקש בדלת בית הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, אשר סיפר לנו את הסיפור והעיד בפנינו על פרטיו.

מיד כשנכנס ותיאר בארוכה את הפרטים, לא הצליח גם האב לכבוש את דמעותיו. ההמתנה הארוכה הציפה אותו, האכזבה הקשה לא נתנה לו מנוח, הדירה האבודה נראתה לו ככאב שאי אפשר להכיל. הרב טויסיג האזין בקשב רב, שמע את כל הפרטים, ונאנח בהשתתפות בצער. רק אחרי כמה דקות, השיב ואמר: 'מה שעברתם באמת כואב ומאכזב, אך אספר לכם שיש ברשותי ספר קטן בשם 'קונטרס הצוואה', ואני נהנה לעיין בו ולהתעודד במצבים כאלה, הבה נעיין בו יחדיו...'

הרב טויסיג והמחותן החלו לעיין בין סעיפי פרק א' בספר, בו מתאר המחבר התמודדות של אדם שרצה רווח מסוים, משרה נחשקת או דירה מבוקשת, והתאכזב לגלות שמישהו אחר שם ידו על המציאה והצליח להשיגה, והותיר אותו מאוכזב מאחור... הוא מעודד את הקורא לבל יתאכזב ויישבר, כי 'אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, וכי מה שמוכן בשבילך - בשמך יקראוך ובמקומך יושבוכך... וגם יכול שעל ידי מניעת הרווח מזה ירוויח ממקום אחר יותר...' - כלשונו.

הרב סיים לקרוא והסביר למחותן בפנים מאירות: 'אנשים עשויים לחשוב: הרי הייתי יכול לחתום את העסקה הזו ולהרויח ממנה יפה - איך פתאום מישהו זר נכנס לתמונה והצליח? הרי הייתי כמעט סגור על הדירה המקסימה הזו, המיקום, הנוף, המחיר - הכל התאים לי... - איך זה שפתאום מישהו אחר לקח אותה? הרי תכננתי להשיג את המטרה בדרך מסויימת - מה גרם לכך שהתוכנית השתבשה, שנסינותי כשלו?'

המחותן הקשיב מרותק, הוא חש כי הדברים מיעדים בדיוק ללבו, הן כך בדיוק הוא מרגיש! והרב הוסיף והסביר: 'אך כמה טוב ומחזק לגלות, שהמחשבה הזו מוטעת מיסודה. הן לבורא עולם יש תוכנית סדורה מראש, מי ישיג את העסקה הנוצצת, מי

העיר, סמוך לצומת הצ'ק פוסט.
ר' משה פיהק קלות, התאכזב משנת הצהריים הקצרצרה,
ונכנס לרכב יחד עם המתעניינים, לכיוון הצומת המדובר, מרחק
נסיעה משמעותי למדי. כשהגיעו סמוך לצומת, שמע ר' משה את
השניים מתלחשים ביניהם, ואז אמר האחד: 'תודה, מיצינו את
הבדיקה, איננו רוצים ברכב. הורד אותנו כאן בבקשה!' הוסיף
בחיך מסתורי...

ר' משה הבין מיד, כי זוג הנצלנים הלזה, חשק בטרמפ לכיוון
הצומת, וניצל את תמימותו... 'עד שמישהו התעניין ברכב - היה
זה למזימת ניצול אפילה... גם העירו אותי מהשינה, גם הורידו
אותי מהבית, גם לקחתי אותם כמונית חנימית, ועכשיו אני צריך
לעשות את הדרך חזרה בפקקים כחום היום... איזה יום משובש,
איזו אכזבה צורבת!'

הוא מיהר לעשות פרסה ולחזור, כשמישהו נפנף בידו לעברו.
לא היה לו חשק לעצור, האם זה ליצן נוסף המבקש טרמפ בחזרה?
אך כשראה כי הלה נכנס לרכב משלו ונוסע אחריו, הבין כי דברים
בגו ועצר בשולי הדרך. 'אני רוצה לקנות את האוטו', אמר הלה,
'זה המחיר?' - שאל והצביע על שמשת הרכב...

'אכן', אישר ר' משה, והלה לא התמקח. 'זה בדיוק הרכב
המתאים לאח שלי', אמר, 'בוא נסגור עניין בזריזות'. הם נכנסו
יחדיו למכון בדיקת רכב סמוך, הרכב נבדק ואושר, ומשם יצאו
לדואר, להעביר את הבעלות על הרכב כשהרוכש משלשל את
הכסף במזומן לידי של ר' משה...

את הדרך חזור - כבר עשה ר' משה במונית, הרכב כבר לא היה
שלו. כל הדרך חזור לא הפסיק להרהר, איך שני נערים עשו ממנו
לעג וקלס, אבל כך כיוון בורא עולם - כדי שיגיע ברכבו לרוכש
הרכב המידי ללא עיכובים נוספים...

את הסיפור הזה, המופיע בספר 'האמנתי ואדברה' ממקור
ראשון, כדאי שנזכור כשתוכניות משתבשות, כשהיום לא מצליח,
כשמישהו ניצל אותנו או כשחווינו כישלון צורב. בורא עולם מסדר
ומכוון הכל לטובתנו, הוא מכוון את צעדינו, והשיבושים שבדרך -
הם חלק מהתוכנית האלוקית המופלאה להצלחה הכבירה באמת!

ומריה, כי היום לא הלך כמו שצריך, ופלוני זכה במשרה בה
רציתי..., ופקק תנועה ביטל פגישה חשובה..., ואיחרתי את
האוטובוס בחצי דקה..., קושי לא צפוי שיבש את התוכנית...,
החברותא שכה חשקתי בה - בדיוק סגר עם מישהו אחר...

אך ככל שנדע ונאמין ונפנים שבאמת תוצאות מהלכינו נקבעו
מראש, יש לעולם תוכנית סדורה ומדוייקת, ומה שהשתבש - כך
רצוי וראוי, ומה שהלך - הצליח כי כך רצה מי שקובע באמת
את התוכניות - ייקל עלינו לעבור את הגעי השבר הללו, ולנהל
את חיינו ברוגע ובשלווה, ללא פחדים ולחצים מיותרים. הרי הכל
נקבע בידי בורא עולם, הרי כבר ברור אם אצליח אם לא ועד
כמה, ואם אצליח להגיע ליעד הנכסף ומתי - אז מה יש לדאוג,
ממה יש להילחץ?

לא כל מה שנראה לנו כהצלחה - הוא באמת כזה, ופעמים
שהכישלון הוא הוא ההצלחה הגדולה. רק בורא עולם שסידר
את התוכניות וקבע אותן מראש, יודע והגדיר מה תהיה הצלחה
ומה יהיה כישלון, ובאיזה מהם אזכה... כשאנו אומרים מדי בוקר
'שעשה לי כל צרכי' - ננצל את הרגע הזה להיזכר כי התוכנית
להיום ולמחר ולעולמי עד כבר קבועה והוכרעה, ובורא עולם
סידר אותה באופן הטוב ביותר עבורנו!

'ברוך הגבר אשר יבטח בהשם' - ויידע כי הכל כבר קבוע
ומוכרע עבורו ולטובתו, ואז 'והיה השם מבטחו' - כי אין מישהו
שדואג לנו ולטובתנו כמו אבא הטוב שבשמיים!

איך נמכר הרכב לבסוף?

כבר שלושה שבועות, שר' משה משכונת 'נווה שאנן' בחיפה
מנסה למכור את רכבו. השלט תלוי על החלון, מתאר ומפאר את
מעלות הרכב, מספר הטלפון הנכון כתוב בגדול, אך איש אינו
מתקשר...

ר' משה נרדם למנוחת צהריים קצרה, ולפתע צלצל טלפון.
'לגבי הרכב' - אמרו המתקשרים, ור' משה נייער מיד, סוף סוף
מישהו מתעניין ברכב... הם שאלו כמה שאלות, והסבירו כי הם
ליד הרכב, ומבקשים אם יוכלו לבדוק את הרכב במוסך בירכת

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

"איסמע", פנה הרבי בנחת אל המפקד הערבי, מבקש להפיג את יצר הרצחנות המקנן בו. "אוסקוט!" (שתוק) צרח עליו המפקד בכעס. הרבי השתתק, אבל אחרי דקה פנה שוב אל הערבי...

כך מילט ה'ברכת אברהם' מסלונים זצ"ל 30 נפשות מגוב האריות של הליגיון הירדני

ועל דעת בתו וחתנו הוחלט למלט את הילד מן הרעב, מן המצור, מקולות הירי ואווירת המלחמה הבלתי פוסקת, ובעיקר מאותם תותחים הזורקים אש וגפרית על ירושלים ומפילים חללים לאין ספור, ולהעבירו לטבריה, מקום מבטחים יחסי, עד יעבור זעם. בדרכו עבר דרך בני-ברק, ושאל עצה מפי החזון איש זצ"ל, שהסכים עמו ואף ברכו.

התור לאוטובוס ארוך היה. מורכב כמעט כולו מזקנים, נשים וילדים שהתפנו מירושלים מאימת המלחמה והרעב. רק גבר צעיר אחד היה בין הממתינים לאוטובוס. לאחר המתנה ממושכת הגיע האוטובוס כשהוא פולט עננת עשן שחורה. בלם בחריקה מחרידה ועצר. היה זה כלי רכב מגושם בצבע מתקלף ובלתי מוגדר שבין ירוק לאפור, רעוע וחורקני עם אף מנוע בחזיתו. כל קשר בינו לבין האוטובוסים הנוחים בימינו הוא מקרי בהחלט. לא היו בו אלא כשלושים מושבים ואף הם לא היו רכים ונוחים כבזמננו, אלא ספסלי עץ קטנים ונוקשים שהזכירו את נוכחותם בצורה כואבת בצלעותיהם וגופם של הנוסעים כאשר הגלגלים שלא היו מוגנים בקפיצים ובולמי זעזועים ניגפו בכל מהמורה ואבן נגף מזדמנת.

"הגיעה הטרנטה" שמחו הנוסעים. התיישבו הנוסעים במקומותיהם וחיכו בקוצר רוח לעזוב בכל המהירות את עיר הדמים. הנהג התניע והאוטובוס המעשן בנדיבות יצא ממקומו בטרטור רועם. אלא שהוא לא הרחיק... הם כבר יצאו מהעיר, כאשר הגיעו לעיקול כביש. הנהג לפת את ההגה בכוח כדי להיטיב לסובב את האוטובוס עם תוואי הכביש, ולתדהמתו נשאר לפתע עם ההגה בידיים... ההגה החלש נתלש ממקומו! מאותו רגע ואילך יצא כלי הרכב מכלל שליטה. הוא ירד מהכביש והחל לשעוט במורד הישר לעבר מחסומי הגבול. מרוב מהירות ותנופת הירידה, פרץ האוטובוט את גדרות התיל והמחסומים ופלש הישר לשטח האויב, מעבר לקוי הגבול. כאן, על אדמת מישור, נבלמה מהירותו והוא האט בהדרגה עד שעצר.

הנוסעים ההמומים בדקו את עצמם. בנס לא קרה שום דבר לנהג ולמיישהו מן הנוסעים. אבל הם היו כעת בשטח האויב. עודם מתקשים לעכל את מה שקרה וכבר הם רואים למרבה חרדתם, כמו בחלום סיוטים שחור את חיילי הליגיון הירדני, לבושי מדים ועטויי כאפיות מתבדרות, מגיעים במרוצה, בקריאות צהלה על הטרף השמן שנפל לידיהם כמציאה כשרה, ומכתרים את האוטובוס.

ירושלים של שנת תש"ח מלומדת הייתה ברעב ובסבל, בצער וייסורים, וקשה שבכולם, במלחמת חורמה שניהל נגדה אויב קשה ואכזר, הליגיון הירדני. באמת אמרו כי רק נס גלוי מנע את נפילתה של ירושלים בידי הערבים בקיץ תש"ח. כלי מלחמה מעטים היו בידיהם של מגיניה. תושביה היו חלשים מרוב רעב, ולחם צר היה באותם ימים לא מטבע לשון ומליצה שחוקה, אלא מזונם הדל. חוסנם הנפשי של בני ירושלים מפורסם היה, כדורי מוות שרקו ברחובות ובני העיר מצליחים לשמור על שגרת חיים במידת האפשר. בישיבות המעטות שהיו בימים ההם, ישבו הבחורים ולמדו תורת ה' בעוז רוח ובנחישות כמתריסים בפני האויב, לא תנצחו אותנו.

באחת הישיבות בשכונת בית ישראל, היא ישיבת "בית אברהם" של חסידי סלונים, (בבניינה הראשון) התנהלו הלימודים כאילו לא התחוללה מלחמה בחוץ. את האש המתגברת של לימוד התורה בישיבה ליבה ביד רחומה ראש הישיבה המסור, מי שלימים נעשה לרבם של חסידי סלונים, כ"ק האדמו"ר בעל נתיבות שלום זצוק"ל. מדי יום מסר את שיעוריו לפני סגל נבחר של בני הישיבה, בחורים צעירים שמסרו נפשם ובאו תחת איומי הפגזים השורקים לשמוע דברי אלוקים חיים. לא הכל הבינו אותו, כיצד הוא נוטל על כתפיו את האחריות על חייהם של בחורים צעירים. היו ששאלו אותו, כלום אינך חושש לחייהם של תלמידיך? מריץ אתה אותם דבר יום ביומו בסמטאות השכונה, ומעשים שבכל יום שאנשים נפגעים ונהרגים או נפצעים. "אכן חושש אני", הסכים עמם אדמו"ר מוהרש"נ, "חושש אני מאד למיתתם הרוחנית של תלמידי אם לא ישקדו על תלמודם. לחייהם אין אני חושש, שכבר מובטחים אנו מפי חז"ל תורה מגנא ומצלא".

אביה של הרבנית, חמיו של ראש הישיבה, כ"ק אדמו"ר בעל "ברכת אברהם" (באותם ימים טרם התמנה לאדמו"ר, והעדה התנהלה בהנהגתו של הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים זיע"א עד להסתלקותו בטבת תשי"ד). הוא התגורר באותם ימים בטבריה, והשמועות על המצב הקשה בעיר הקודש והחללים שנפלו בכל יום ויום נטלו את שלוות נפשו. נסע מטבריה לירושלים בדרך קשה ופתלתלה על מנת ליטול עמו בדרכו חזרה את נכדו. וכך היה, כיון שראה כי כלה ונחרצה עם חתנו לא לנטוש את משמרתו בישיבה בשום אופן, וכלל אין על מה לדבר, פרס את חסותו על נכדו אהובו,

דבקות כיצד? סיפר לי זקן המוהלים, הרה"ח אלטער אברהם שוורץ שליט"א כיצד נזדמן לפני כמה עשרות שנים לבנין הישן של עיריית טבריה לצורך ענין כלשהו. כאשר עבר במסדרון בדרך לפקיד מסוים התפלא לשמוע קול בכי גדול הבוקע מאחד החדרים. התקרב אל החדר ופליאתו גברה עוד יותר. מישהו בכה בתוך החדר בכי גדול. הוא ידע כי בחדר הזה נמצא בעל הברכת אברהם. פתח את הדלת בשקט וראה את הרבי (שבאותם ימים שימש בתפקיד כלשהו בעירייה) עומד בדבקות גדולה ליד הקיר, ואומר "נשמת" (ביום חול רגיל) כשהוא מופשט כליל מכל גשמיות, ומרוב דבקות וקרבת בורא, געה בבכי ועיניו כשני מעיינות.

חכמתו המופלגת כיצד? יום אחד פשטה בטבריה שמועה מסחררת כי באחד השדות שבעיבורי העיר התגלו סימני נפט. בעיר ענייה כמו טבריה הייתה זו בשורה מרעננת מאין כמוה. עושר גדול עומד לנחות על טבריה! התושבים העניים רצו לשם כאחוזי דיבוק. קשישים ונערים, ילדים ואמותיהם. אפילו ראש העירייה עצמו הרים את רגליו ויחד עם כל הפקידים רץ לשם לראות את כתמי הנפט הטריים. רק אדם אחד לא טרח ללכת לשם, בודאי לא לרוץ. ה"ברכת אברהם"! ואכן, לא יצאה אלא שעה קלה והכל חזרו מאוכזבים מאד. לאחר ש"כתמי הנפט" התגלו בעיון מעמיק כזוהמה בעלמא היוצאת מן הגמלים...

כולו כעס ואכזבה ניגש ראש העיר אל הברכת אברהם, "מה זאת? מדוע לא הלכת לשם יחד עם כולם. בסוף התברר שבאמת לא היה שם נפט. אבל כל הסימנים כן אמרו זאת. האם אתה יותר חכם מכולם? מנין ידעת?"

הרבי חיך והסביר בנחת לראש העירייה: "דע לך כי לכל אדם יש את כח האמונה. זהו טבע שהטביע הבורא באדם. אין אדם שאינו מאמין. אני משקיע את כח אמונתי בבורא ובתורה שנתן לנו, והאמונה כל כך ממלאת אותי, עד שלא נשאר לי מקום להאמין בשטויות והבלים. אתם שהחלטתם שאינכם מאמינים, יש לכם די והותר מקום פנוי בנפש ובקדקוד להאמין בכל שמועה מגוחכת!"

"איסמע" פנה הרבי בנחת אל המפקד הערבי. מבקש להפיג את יצר הרצחנות המקנן בו. "אוסקוט!" (שתוק) צרח עליו המפקד בכעס. הצעקה הדהדה באוטובוס ובישרה למי שעדיין קיווה לטוב, כי הערבים טרם השתנו. הנמר עדיין לא הפך חברבורותיו ונותר טורף כשהיה. וכעת יבוא ה"איטבח איל יאהוד".

הרבי עצמו, נרתע לרגע ואכן השתתק. אבל אחרי דקה של דומיה שוב פנה אל הערבי והתחיל לדבר אתו. "אתה הרי חייל גיבור" החל מלטף את האגו של הערבי בהכירו היטב את המנטאליות הערבית. "אתה גבר. לך נאה להילחם בשדה הקרב מול חיילים חמושים ולנצח אותם. זה מתאים לך, אבל כאן באוטובוס, מי ניצב מולך? אנשים חלשים. נשים! אתה הולך להלחם עם נשים? זו תהיה חרפה בשבילך. עם מי אתה הולך להילחם, עם ילדים קטנים, עם זקנים תשושים? על מי אתה הולך להיות פה גיבור?"

החיילים, אין צורך להזכיר, היו חמושים ברובים ושרשראות כדורים עיטרו את כתפיהם, אם היה למישהו ספק בדבר כוונותיהם, די היה לו להעיף מבט אחד קצר בעיניהם היוקדות שהפיקו רעל מרוכז של רצח ומשטמה. מעשי רצח ברבריים היו אצלם דבר שבשגרה. חיילי הלגיון הירדני ידועים היו באכזריותם הרבה. בתי קברות בארץ מלאים קברים של יהודים חסרי ישע שנפלו באותן שנים בידי חיילי הלגיון הירדני וסתם פורעים ערביים מן השורה, והוציאו את נפשם בכל מיני מיתות משונות ואכזריות. כך בתרפ"ט בחברון, כך בתרצ"ו, בימי המאורעות, כך בתש"ח בגוש עציון על ל"ה חלליה, וכך עד ימינו אלה, כמו בליניץ' המפורסם ברמללה, לפני שנים לא רבות.

באותו רגע פרצו באוטו זעקות שבר נוראות. צרחות פחד ואימה בקעו מפיות הנשים והילדים. "אוי ואבוי. הם יהרגו אותנו". אנשים מרטו את שער ראשיהם מרוב פחד ונכנסו להיסטריה נוראה. מבטיהם אמרו הכל, מבטים מלאים פחד מוות. הם ידעו שהקיץ עליהם הקץ. כמה חיילים ערביים ניגשו אל נכדו של הרבי, שהיה ילד בן 11, והחלו להוריד אותו מן האוטובוס...

מפקדם של החיילים הירדניים ערבי מלומד היה, לא ברברי כמו החיילים שלו. הוא קנה אצל הבריטים את תורת הלחימה הבריטים, שמשלו באותם ימים בארץ מכוח המנדט, גילו "אובייקטיביות" ראויה לציון ונטו חד צדדית לטובת הצד הערבי. לשבחם יאמר כי אפילו לא ניסו להסוות את עוינותם ליהודים והתנכלו להם בכל הזדמנות, בעוד שהערבים קבלו אצלם יחס מועדף. כאשר התכוננו לעזוב את הארץ ישבו ראשי הצבא הבריטי עם ראשי הצבא הירדני ומסרו להם על כל נקודות התורפה של היהודים. אילו תלוי היה הדבר בידיהם, הייתה הארץ כולה בשליטת הערבים תיכף עם יציאתם ופקיעת מנדט שלטונם. לא זו אף זו. מדי פעם היו מאמנים חיילים וקצינים ערביים, ומקנים להם את תורת הלחימה המערבית, מתוך תקווה שאכן יעלה בידם לגבור סוף כל סוף על היהודים שנואי נפשם ולגמור את מה שהשטן הנאצי ימ"ש לא הצליח...

אלא שבשעה זאת, היה חינוכו הבריטי של הקצין לטובה. באשר הקצין הערבי ריסן מיד את לוחמיו צמאי הדם ולא נתן להם לכלות את זעמם ולחולל טבח ביהודים שנפלו לידיהם. "לא לגעת באף אחד" צעק עליהם בקולי קולות. "קודם כל נברר מה קורה כאן, ואיך האוטובוס הזה נכנס לשטח הירדני".

הוא וחייליו עלו על האוטובוס והחלו לסרוק את הנוסעים. אלו היו מבוהלים עד מוות ולחשו וידוי בשפתיים רועדות. נוסע אחד ויחיד לא איבד את עשתונותו, כ"ק האדמו"ר ה"ברכת אברהם" זצוק"ל. אם משום שחי כל ימיו בדבקות עילאית בויתברך כ"ד שעות ביממה, והאמין באמונת אומן בהשגחה הפרטית בידיעה הברורה כי שום ערבי לא יגע בו לרעה, אם לא יקבל רשות מכח צו שמיימי, ואם משום שכבר היה בעל ניסיון במשא ומתן עם הישמעאלים בטבריה עיר מגוריו, וידע כיצד לדבר אתם בשפתם. בכל פעם שנוצרה בטבריה מתיחות או חיכוך בין יהודים לערבים, קראו לו לפשר בין הניצים, והוא בחכמתו ידע איך להרגיע את הרוחות הסוערות.

עליהם את כל חמתם ולכלות בהם את זעמם היוקד. ברם, הרבי בחכמתו הוציא את בולעם מפייהם כשפנה בלי פחד אל המפקד. "מה, אתה גבר על שני אנשים לא חמושים? מי הם לעומתך בכלל? שתי נמושות!".

הערבי חרק בשיניו לנוכח חכמתו של היהודי שהצליח למלט בזה אחר זה את כל הנוסעים, וניאות לשחרר גם את שני הנוסעים הצעירים, ואלו חצו את הגבול יחד עם הרבי ונכדו ועברו אל הצד היהודי, הישר מגוב האריות. בחכמתו ופקחותו כשלושים נפשות מישראל, מן השמים גלגלו זכות על ידי זכאי, להציל יהודים לקוחים למוות, ולפדותם לחיים

(גיליון 'תהילתו בקהל חסידים' - שלח תשע"ט)

נס היה שהמפקד לא השתיק אותו כבראשונה, וללא שהרגיש הטו אוזן לדברי הטעם של היהודי הדור הצורה. המילים האלו קלעו למטרה. לבו האכזר של המפקד הערבי התרכך במקצת, והוא הסכים להוציא מן האוטובוס את הילדים ולהעבירם חזרה לשטח היהודי.

הרבי המשיך לדבר על לבו. "אז מה, לא תוותר לנשים?" המפקד גידף מתתת לשפמו, אבל לא היה נעים לו להצטייר כגיבור על חלשים והוא שיחרר גם את הנשים, ואח"כ בשיטת הסלאמי של הרבי החכם, גם את כל הזקנים.

לבסוף נשארו רק שני יהודים צעירים, נהג האוטובוס והנוסע הצעיר. הם עמדו ורעדו בכל גופם. הלוחמים הערביים בקשו לשפוך

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הש"ת היומי

חתמתי על חוזה לרכישת דירה - האם אני יכול לשמש כעד בחופה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

שהאחרונים דנו אם הלוח נפסל בחתימה לפני שנתן ריבית, והגרעק"א כתב בשם המל"מ שכבר בחתימה נפסל לעדות אף לפני שנתן ריבית בפועל [ויש עוד לפלפל ולדון בחוזה מכירה אם נפסל לעדות מן התורה]. לכן יש להזדרז ולתאם עם המוכר שיוסיפו בחוזה שהוא כפוף להיתר עיסקא ברית פינחס בחתימת שני הצדדים, ויחזור בתשובה, וילך להעיד כדת משה וישראל.

ובזאת אבקש מכל קהל הקוראים הלכה זו ע"י 'דרשו', לפרסם בבית המדרש אצל חבריהם את החיוב להכניס היתר עיסקא בכל חוזה של רכישה ושכירות וכן בחוזה עובד ומעביד שיש בו סעיף הלנת שכר, שהרי שגם לפני שמוציא לפועל תנאי זה, יש איסור בעצם החתימה על החוזה.

שאלה: יהודי מגיע ושאלתו ודאגתו בפיו, שחברו הזמינו לחתונתו לשמש כעד בחופה, והנה בימים האחרונים חתם על חוזה רכישה דירה, ובדרך כלל חלק מסעיפי החוזה הוא שאם יאחר בתשלום יתחייב קנס על כל יום ויום, ובחוזה לא מופיע "היתר עיסקא", א"כ נכשל בחתימה על שטר שיש בו ריבית, וא"כ האם יוכל להיות עד בחופה, או שמא חס ושלוי נפסל לעדות?

תשובה: תחלה יש לדעת שבכל חוזה רכישה ושכירות מצויים כמה סעיפי ריבית, שהבולט בהם זה קנסות על איחור בתשלומים, לכן יש חובה לצרף התר עיסקא בחוזה, ולהכניס בתוך החוזה שההיתר עיסקא הינו חלק בלתי נפרד מהחוזה.

לגבי פסולי עדות נפסק בשו"ע (ח"מ סי' ל"ד סעיף י') שבין המלוה ובין הלוח נפסלים לעדות, והפ"ת הביא

איסור היציאה בשבת מחוץ ל'תחום' - מדאורייתא או מדרבנן?

וה'מקום' שבו שהה בכניסת השבת, היינו ארבע אמות, שנחשבות ל'מקומו של אדם' (ראה להלן בהרחבה). ואם שהה בעיר מיושבת, או בעיר חרבה המוקפת חומה אשר חומתה עדיין קיימת - נחשבת כל העיר כארבע אמות, ואף אם היא גדולה מאוד. וכן אם שהה במקום שלא הוקף לשם דירה, אשר גודלו אינו עולה על 'בית סאתים' (כ"ח 1,152-1,658 מ"ר) - נחשב כל המקום כארבע אמות.

[שו"ע שצו, א-ב, ומשנ"ב ב, יא, יב ריג; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו 8]

חכמינו ז"ל אסרו על האדם להתרחק בשבת יותר מאלפים אמה (912-1,152 מטר, לשיטות השונות) מהמקום בו שהה ב'בין השמשות' שבכניסת השבת, ואיסור זה נקרא 'תחומין'. ויש אומרים שהתרחקות של שנים עשר 'מיל' (10.94-13.82 ק"מ), אסורה מדאורייתא, ודורשים זאת מהנאמר על מחנה ישראל, שאורכו היה שנים עשר מיל: "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ אֶל יְצֵא אִישׁ מִמָּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

היוצא בשבת מחוץ לתחום - האם רשאי לשוב למקומו?

אחת מעבר להן, אף לכיוון חזור אל תוך התחום שממנו יצא. ביחס לתחום של אלפים אמה, לכל הדעות דרשה זו היא 'אסמכתא' בלבד, שהרי אין איסורו מדאורייתא. וביחס לתחום של שנים עשר מיל - לדעה שאיסורו מדאורייתא, גם דרשה זו מדאורייתא; אולם, הילוך יותר מארבע אמות לכיוון התחום שממנו יצא - נחלקו הפוסקים אף לדעה זו אם איסורו מדאורייתא.

[שו"ע שצו, א, ומשנ"ב א-ב; ביאורים ומוספים דרשו, 1]

בהמשך לאמור: את הכתוב "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ אֶל יְצֵא אִישׁ מִמָּקוֹמוֹ", פירשו חכמינו ז"ל, שכוונת משה רבנו היתה לומר לישראל, שלכתחילה אל יצא איש ממקומו אל מחוץ לתחום, ואם עבר ויצא חוץ לתחום - ישב תחתיו, ו'תחתיו', היינו כשיעור מקומו של אדם, שהוא שלוש אמות עבור גופו, ואמה נוספת כדי לפשוט ידיו ורגליו; ובסך הכל - ארבע אמות. כלומר, שהיוצא חוץ לתחום רשאי ללכת ארבע אמות נוספות בלבד, ואסור לו ללכת ולו פסיעה

היוצא מחוץ ל'תחום' בשבת - האם רשאי להמשיך וללכת יותר מחמש אמות?

האמה. ונחלקו ראשונים אם לדעה זו רשאי לבחור שתי אמות לכיוון אחד ושתי אמות לכיוון הנגדי. ויש אומרים שארבע האמות נמדדות לכל כיוון ממקום עמידתו, יחד עם קו אלכסונו; דהיינו שרשאי ללכת בכל השטח של שמונה על שמונה האמות המקיף אותו כאשר הוא במרכזו. ולשתי הדעות - נחלקו ראשונים אם מקום רגליו של האדם נכללות במדידת ארבע האמות.

[שו"ע שצו, א, משנ"ב ח-ט, ושעה"צ ד; ביאורים ומוספים דרשו, 3, 4 ו 6]

בהמשך לאמור: ארבע אמות הניתנות ליוצא מחוץ לתחום - יש אומרים שהן לכיוון אחד בלבד, על פי בחירתו, ולאחר שבחר בארבע אמות לכיוון אחד, אינו יכול לשוב ולבחור ארבע אמות לכיוון אחר. ובכיוון שבו בחר, ניתנות לו ארבע על ארבע אמות, כלומר, שהוא בוחר קו של ארבע אמות לאחד מצדדיו, ואזי רשאי ללכת עד לסוף קו זה (ארבע אמות), וכן ללכת עד לסוף קו האלכסון של ארבע על ארבע אמות המקביל לקו שאותו בחר, למרות שאורך קו אלכסון זה הוא חמש אמות ושלוש חמישיות

* 'עירוב חצרות' שנעשה כהלכתו, ולאחר מכן נוצר ספק האם חל - כיון שיש לעירוב 'חזקת כשרות', הריהו כשר. אולם, עירוב שיש ספק אם בכלל נעשה כהלכתו - לדעת השולחן ערוך, הריהו פסול.
* העושים עירוב חצרות בכל ערב שבת, כך שאינם זקוקים לפת העירוב עבור השבתות הבאות - מכיון שקיימו בפת זו מצוה של עירוב חצרות, ראוי שיקיימו בה מצוה נוספת ויאכלוה בסעודת שבת.
* את הפת של עירוב חצרות, יש להניח במקום שניתן לקחתה ממנו בשבת. ואם הפת מונחת במקום נעול שהמפתח אליו אבד לפני תחילת 'בין השמשות' - אין העירוב חל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

רחוב ששני ראשיו פתוחים לרשות הרבים - כיצד מתירים את הטלטול בתוכו?

כמוקף מחיצות משלושה צדדים, ואז ניתן להתירו על ידי הצבת לחי או קורה בראשו האחר, ככל מבוי.
ואם אין למבוי זה תנאי מבוי (ראה שו"ע שסג, כו) - יש אומרים שניתן להתירו על ידי 'תיקון חצר', דהיינו 'פס' ברוחב ארבעה טפחים, או שני פסים ברוחב כלשהו. ויש אומרים שגם במבוי כזה נדרשת צורת הפתח באחד מראשיו; וכן דעת רוב הראשונים.
[שו"ע שסד, א, ומשנ"ב ב רד; ביאורים ומוספים דרשו, 1]

'מבוי', דהיינו רחוב שחצרות רשות היחיד פתוחות לתוכו, המוקף במחיצות משלושה צדדים ובצד הרביעי פתוח לרשות הרבים או ל'כרמלית' - מותר לטלטל חפצים בתוכו על ידי הצבת 'לחי' או 'קורה' בצידו הרביעי.
ו'מבוי מפולש', דהיינו שמוקף במחיצות רק משני צדדיו לאורכו, ושני ראשיו פתוחים לרשות הרבים, או לכרמלית - יש לעשות 'צורת הפתח' באחד מראשיו, אשר על ידה נעשה המבוי

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

ה' בתמוז | ר' אברהם צבי הלוי בעק זצ"ל, גאב"ד עדת ישראל מעלבורן-אוסטרליה וב' ויצב אברהם

ביום זה הוגלה יהויקים המלך, לאחר שכבש את יהודה בשנית והכעיס את הקב"ה במעשיו, כבש נבוכדנצר מלך בבל את יהודה ונאסר יהויקים אך מת לפני שהגיע אליו לבבל ונקבר קבורת חמור.

בשנת תש"ו, התרחש פוגרום בעיר קיילצה שבפולין שבו נרצחו באכזריות רבה יהודים ניצולי שואה הי"ד, ע"י המון פולני מוסת בעקבות עלילת דם שהופצה בעיר.

יום תענית לצאצאי בעל התוספות יו"ט (ר' יו"ט הלר) לפי שביום זה נעצר והואשם בהפרת הוראות האפיפיור לשרוף את התלמוד בבלי ובזה שהוציא ספר על הש"ס, ובשל כך גזרו עליו דין מוות! אך לאחר ארבעים ימי מאסר ולאחר תחינות רבות שוחרר תמורת סכום כופר גדול, ויצא לחופשי בכ"ח באב, אך נאסר עליו לשמש ברבנות למשך שנתיים עד א' באדר, את יום מאסרו קבע בעל התוספות עצמו ליום צום עבור צאצאיו, ואת יום חזרתו לרבנות (א' באדר) קבע ליום שמחה והודאה.

יארצייט:

תר"ה, ר' ישראל ב"ר מאיר הלוי רוטנברג זצ"ל, מאפטא.

תרע"ה, ר' בצלאל יהושע ב"ר יחיאל מיכל מושקוביץ זצ"ל, מגלינא.

תרצ"ו, ר' מרדכי ב"ר רפאל אקאלר זצ"ל, רבם של יהודי משהד האנוסים, ב' עבודת התמיד, עולת שבת ועוד.

תשע"א, ר' יעקב חיים ב"ר יחזקאל סרנא זצ"ל, ר"י חברון, ב' באר לחי רואי.

תשע"ז, ר' יהודה ב"ר אברהם צבי בן-שלום זצ"ל, ר"י לצעירים זכרון יעקב.

תשע"ח, ר' אברהם צבי הלוי בעק זצ"ל, גאב"ד עדת ישראל מעלבורן-אוסטרליה וב' ויצב אברהם.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות
ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר שליט"א**
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס שליט"א**
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר" **שלום יכנס ואברהם פוקס שליט"א**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

077-2222-666 או ***4992** חייגו: **7**

יהודי תלמיד חכם וירא שמים שואל אותי לגבי מישהו - האם עלי לזודא שכוונתו לתועלת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

השומע לשואלו לכוונתו, כמו לגבי תלמיד חכם ששלח פירות לחברו, שאין צריך לשואלו האם זה טבל, כיון שסומכים על חזקת חבר שלא יביאו לידי מכשול (תוס' פסחים ד, ב), וא"כ גם באיסור לשון הרע שחמור הוא מאד, סומכים על חזקת חבר שלא יבוא להכשילו, ובודאי כוונתו לתועלת.

ואם השואל אינו תלמיד חכם וירא שמים, אלא שהוא מוחזק כאחד שמקפיד על הלכות לשון הרע, כתב שם שיש לומר גם בזה שאין צריך לשואלו האם כוונתו לתועלת, שהרי אמרו בגמ' (פסחים שם) שהכל חברים אצל בדיקת חמץ, ופירש רש"י, שאפילו הוא עם הארץ, בדבר שהוא מוחזק בו דינו כחבר, וא"כ גם בנדון שלנו כיון שהוא מוחזק שאינו מדבר לשון הרע, הרי הוא כחבר לענין זה ואין צריך לשואלו, וכתב שאולי יש לחלק בין דבר שהכל חברים בו כבדיקת חמץ, לבין דבר שאחד מקפיד בו, וצ"ע למעשה.

ואם השואל אומר לו שמתכוין בבקשתו זו לתועלת אך אינו מפרט מהי התועלת, יש שכתבו (חלקת בנימין) שנראה שמותר לסמוך עליו אף שאינו יודע מהי התועלת. אכן, במקום שיש חשש שאם לא יפרט את סיבת התועלת, לא יאמין הנשאל שזה לתועלת, כתב שם שחייב המבקש לפרט את סיבת התועלת כדי שהמספר יכוין בסיפורו לתועלת [כי אם לא יכוין, הרי עובר בסיפור לשון הרע כמבואר כאן (הגה"ה ובבאמ"ח ס"ק מו)].

הסעיף הנלמד היום בחפץ חיים (כלל ד' מהלכות לשון הרע סעיף יא) עוסק במקרה בו אדם נצרך לברר על פלוני לתועלת, כגון שרוצה לשוכרו למלאכה או להיכנס עמו לשותפות. בין הדברים כותב רבנו ה'חפץ חיים', כי עליו להודיע לאדם שאצלו הוא מברר, את מטרת בירוריו, שהיא לתועלת. וזאת כדי שלא יעבור על 'לפני עיוור לא תתן מכשול'. שכן אם הנשאל יספר לו דברי גנות בלי לדעת שהמטרה היא לתועלת, הוא יעבור על איסור לשון הרע.

בביאורים ומוספים דנים לגבי מקרה שהשואל לא מודיע לחברו שכוונתו לתועלת - האם חברו הנשאל מחויב לשואלו על כוונתו. יש שכתבו (שו"ת לחפץ בחיים ח"ב סימן ג) שמחויב לשואלו האם כוונתו לתועלת, והוכיחו כן ממה שנפסק בשו"ע (או"ח סימן תלז סע' ב) שמי ששכר בית מחברו ב"ד בניסן, צריך לשאול את בעל הבית האם ביתו בדוק מחמץ, וביאר הב"י (שם הובא במ"א ס"ק ד ובמשנ"ב ס"ק ט), שהטעם הוא כי הבית בחזקת אינו בדוק כל השנה, וא"כ בנדון שלנו כיון שדיבור זה הוא בחזקת דיבור אסור [כמו שכתב הח"ח לעיל כלל ב באמ"ח ס"ק ט], חייב לברר האם כוונתו לתועלת [ולא יעזור בזה מה שהאדם בחזקת כשרות, כמו שבבדיקת חמץ האדם הוא בחזקת כשרות, ומ"מ צריך לשואלו האם ביתו בדוק כיון שביתו אינו בחזקת כשרות, כן בענינו דיבור זה אינו בחזקת כשרות].

ואם השואל הוא תלמיד חכם וירא שמים, כתב שם שאין צריך

ה'חפץ חיים' אמר: 'העולם' אוהז שלעולם הזה אין שום חשיבות ורק לעולם הבא מייחסים חשיבות, ואני אוהז שיש להם טעות גדולה! שהרי בעולם הזה אפשר להרוויח כל כך הרבה מצוות, הרי הן מתגוללות ברחובות כמו יהלומים שרק צריך להרים אותם. (מאיר עיני ישראל ח"ב עמ' 18)

נשתדל לנצל את ימינו בעולם הזה ולחטוף עוד ועוד מצוות ככל אשר תשיג ידנו, ובכך נקנה את חיי הנצח שלנו!